

Dansk Collie Klub

Årsrapport fra Sundheds-/Etisk Udvalg 2023

Gennem mange år har Sundheds-/Etisk Udvalg udgivet sundhedsartikler i hvert nummer af Collie Bladet.

Desværre er Collie Bladet blevet nedlagt og et nyhedsbrev er ved at blive stablet på benene.

Derfor vil SEU afprøve videreformidling af tal fra hundeweb.dk på en ny måde.

Formatet bliver en samlet årsrapport, som vil blive udgivet i slutning af februar hvert år.

Årsrapporterne vil blive tilgængelige på hjemmesiden og vil udelukkende være for klubbens medlemmer og opdrættere.

Al data som indgår i disse årsrapporter vil være tilgængelige på www.hundeweb.dk.

Der vil i bilaget af årsrapporten være tal og tabeller for racen for en 10 årige periode.

Der skal også tages forhold for evt. tastefejl.

Rigtig god læselyst ☺

Fødsler, kuld og hvalpe

Efter en gennemgang af årets tal 2023, er det med stor bekymring og ærgrelse at må konstatere at antallet af fødte colliehvalpe i 2023, er det laveste antal fødte colliehvalpe i 10 år.

Der blev i 2023 blot født 87 collie hvalpe fordelt på 17 kuld, altså er vi landet på lige så lavt et fødselstal, som året 2020, hvor corona vendte op og ned på mange ting.

Tabel over antal fødte colliehvalpe i årene 2019 til 2023:

Årgang	2019	2020	2021	2022	2023
Antal fødte hvalpe født	114	87	118	103	87

Hvis man ser tilbage over en 10 årige periode, ligger gennemsnittet for antallet af fødte colliehvalpe på 119. Antallet af stambogsførte colliehvalpe er efterhånden i frit fald. Den gennemsnitlige kuldstørrelse over en 10 årige periode er 5 hvalpe, og hvis det på nogen måde kan være en trøst, så er den gennemsnitlige kuldstørrelse også 5 hvalpe i 2023. Kuld størrelsen afhænger af flere faktorer, herunder race, alder, sundhed, genetisk diversitet og ernæring. Selvsagt var det mindste kuld på 1 hvalp og det største kuld var på 9 hvalpe. Er 5 hvalpe en acceptabel kuldstørrelse for vores collies?

De 17 hvalpekuld er fordelt på 14 DKK opdrættere, to opdrættere havde 2 kuld og et enkelt kuld blev født hos en privat collie ejer. Det er glædeligt at der også i 2023 skulle fødes et kuld collie hvalpe hos private.

Af de 17 kuld var 11 kuld lavet ved naturlige parring og 6 anvendte inseminering med frisk sæd.

Endvidere var 14 af fødslerne ligeledes naturlige fødsler og 3 skete ved kejsersnit.

Af de fødsler som blev forløst ved kejsersnit, var der 2 af fødslerne hvor der kun var en hvalp i kullet.

Vi kan kun glæde os over de kuld hvalpe der er kommet til verden, og kan berige opdrætteres fremtidige avl og bringe glæde hos nye familier.

Jeg vil ikke kommenterer eller kritiserer, hvorvidt der anvendes inseminering med frisk sæd. Bevæg grundlaget kan være mange og hovedsagen er, at det i sidste ende altid er op til den enkelte opdrætter at beslutte. Set ud fra et optimalt synspunkt, vil naturlige parringer altid være at foretrække, da vi skal tilstræbe os, at anvende hunde i avl der formår at parre sig naturligt og føde naturligt. Og ligeledes kan årsagen til kejsersnit også være mange, oftest også akutte. Vi ved at singleton hvalpe kan give fødselskomplikationer som medfører kejsersnit.

Det er også glædeligt at se et kuld hvalpe komme til verden hos en privat collie ejer. Skulle andre have drømme om et kuld hvalpe, er det altid en god ide at kontakte tævens opdrætter. De kender deres linjer og vil med stor sandsynlighed være behjælpelige med at sikre at hunden efterlever avlskravene. Dansk Collie Klub tilbyder også en mentorordning til nybegynder. Det er muligt gennem denne mentorordning, at få telefoniske vejledning og rådgivning.

I 2023 kunne vi byde velkommen til hele 21 importerede collies! Det er det højeste antal importerede collies de sidste 10 år, med undtagelse af 2019, hvor der ligeledes blev importerede 21 collies. Taget i betragtning af at der i 2023 "kun" blev født 87 colliehvalpe, så udgøre 21 import collies en stor del af årgangens population. Det kunne være spændende om noget af disse collie kunne bringe lidt nyt avlsmateriale med sig, og måske de også har bragt glæde til nogle collieejere og familier, som har måtte vente forgæves på en colliehvalp?

Ser vi ud over vores eget næseparti med stambogsførte colliehvalpe, så er der ingen tvivl om at der bliver født mange "Collie" hvalpe uden stambog. Nogle mere relateret til collies end andre, men i annonceteksterne forekommer "Collie" ofte som hovedingrediensen. Mange er fortvivlet over de ikke stambogsførte collies, og det undre mange hvorfor køberne vælger netop disse hunde. Er hvalpekøbere ikke interesseret i de ting, som vores stambogsførte collies står for? Har vi virkelig ikke noget at byde ind med? Hvordan står det til med sundheden og det mentale, er kvaliteten af vores stambogsførte collies for lav? Mange af disse spørgsmål rejser sig, og debatten om vores stambogsførte collies burde måske debatteres blandt opdrættere. Ønskescenariet ville jo være, at alle fødte colliehvalpe havde en stambog, og når hvalpekøbere søgte efter en colliehvalp, at så falder valget på en DKK stambogsført collie hvalp. I min nysgerrige søgen på hvor mange collie hvalpe der blev født uden stambog, har jeg forsøgt at kontakte Dansk Hunderegister. De kunne desværre kun være behjælpelige med hvor mange "Collies" der totalt var i Danmark på nuværende tidspunkt. Den får de dog ikke lov at slippe så let med, så jeg må forhøre mig at andre omveje. Forhåbentligt vil jeg kunne bringe mere herom i et af de kommende nyhedsbreve.

Der er i skrivende stund registeret 32 DKK Collie opdrættere på købhund.dk. Umiddelbart kan man jo tænke at 32 opdrætter er mange til at bringe racen videre, men hvis blot halvdelen af opdrætterne kun har hvalpekuld hvert andet år, så allerede der er racen sårbar. Endvidere er der også opdrætter, som kun har hvalpekuld hvert 3-4 år og enkelt opdrættere på købhund.dk's opdrætterlisten har ikke haft hvalpe i mange år. Så set ud fra den viklen, så er der måske overensstemmelse mellem antallet af fødte hvalpe og antallet af opdrætter? Det afspejler sig også i registreringstallet, at der hvert 3-4 år bliver født lidt flere hvalpe, men det generelle registreringstal er lavt, er det for lavt? Er efterspørgslen tilsvarende lav?

Det fremgår af et referat, at den tidligere bestyrelse ønskede at undersøge hvordan de skulle forholde sig til matadoravlsgrænsen, da racen var under 100 reg./år. Hvorfor dette pludselig skulle ske uden SEU's orientering, er desværre mig en gåde, eftersom der både i 2020, 2017 og 2015 også var registeret under 100 reg./år.

Dette har ikke dengang afstedkommet at matadoravlsgården er blevet fjernet.

Så kan det diskuteres, om hvorvidt importerne tælles med i disse tal, hovedsagen er at vi må have danskopdrættet hvalpe for øje, og matadoravlsgården skal omfatte den danske collie population.

Matadoravlsgården er med til at sikre at enkelte avlshunde ikke kommer til at dominere i racen, og fremtidens avlsmateriale. Jeg anser matadoravlsgården for nødvendig, for skulle der være avlshunde af så stor avlsværdi, er det muligt at søge om dispensation til at anvende hunden i avl.

Matadoravlsgården er en rettesnor for at enkelte hunde ikke skal komme til at dominere racen, og med så få hvalpe der bliver født om året, så er det utrolig vigtigt at benytte så mange forskellige individer som muligt, både hanner og tæver. At vælge at gentage kombinationer flere gange mellem samme han og tæve, bør derfor grundigt overvejes! Dette bidrager ikke til racens mangfoldighed.

En hanhund bør ikke være far til mere end 5% af samtlige hvalpe født i hans egen generation. Dette er for at sikre, at man ikke nedbringer den genetiske variation.

Korthåret Collies

Der er i 2023 ikke født nogle korthåret collies i Danmark.

Der er i skrivende stund blot registreret 3 DKK opdrættere af korthåret collies på købhund.dk

Til gengæld kunne vi i 2023 byde velkommen til en svensk importeret Korthåret Collie hanhund.

Stort tillykke til ejeren!

Hofteledsdysplasi (HD)

Af hundeweb.dk fremgår det at der er blevet HD-fotograferet 60 collies i 2023.

Det skal siges, at det ikke er undersøgt om enkelte hunde er omfotograferinger eller importeret hunde.

Alligevel er det en flot fremgang sammenlignet med de tidligere år, hvor antallet af HD-fotograferet hunde var nede og runde 53 og 47 HD-fotograferinger.

Tabel: Antal HD-fotograferet Collies fra 2019 og frem til 2023:

Årgang	2019	2020	2021	2022	2023
Antal	66	53	47	46	60

Vi står i en vanskelig situation, for DKK foreskriver at der minimum skal HD-fotograferes 50 individer årligt til beregning af HD-indeks. Når der efterhånden fødes færre og færre hvalpe, bliver det i fremtiden svært at kunne efterleve dette krav, og så kan man stille spørgsmålstegn ved om racen også mister sit HD-indekset? Eftersom der er født 87 hvalpe i 2023, og DKK efterspørg 50 individer, ja så kan I jo selv lave regnestykket. Det ville være flot og ambitiøst at få HD-fotograferet 50 hvalpe af de 87 der er blevet født i 2023, men ikke just realistisk.

Hvis vi ønsker at 30% af årets fødte hvalpe bliver HD-fotograferet, bliver vi nødt til at tage dette til genovervejelse! For 30% vil ikke være nok, med det efterhånden lave fødselstal vi har. Vi ville ikke kunne efterleve DKKs minimumskrav om HD-fotografering af 50 individer til HD-indeks beregningerne.

Denne problemstilling har kun ganske få løsninger. Der må enten flere collie hvalpe til verden, hvis vi kun ønsker at HD-fotograferer 30% af årets fødte hvalpe. Jeg betragter ikke at miste HD-indekset som en løsning? Hvad tænker I? Kan vi undvære vores HD-indeks? Alternativt er at HD-fotografere 50 hunde, uanset hvor stor eller lille en andel det ville udgøre af populationen.

Alle opdrættere må bidrage til at få HD-fotograferet deres afkom, og ikke blot de enkelte individer, som vi ønsker at videre bringe i avlen. Jeg ved at opgaven at få hvalpekøbere til at bidrage med HD-fotografering kan være vanskelig og svær, på trods af stor forståelse fra mange hvalpekøbere.

I årsrapportens bilag er der en tabel at finde, for hvor mange procent af årets fødte collie hvalpe, der er blevet HD-fotograferet. Eftersom hvalpene først kan HD-fotograferes når det fylder 1 år, er det langt fra her mange vælger at HD-fotograferes deres hunde. Den diagnostiske sensitivitet ved 12 måneder er 70% og ved 24 måneders alderen er den 95%. En høj sensitivitet betyder således at en analyse/undersøgelse er god til at "fange" de syge/HD-ramte hunde.

Fordelingen af HD-statusserne for 2023 var som følgende:

HD-resultater hos collies i 2023:

HD-status	A	B	C	D	E
Antal	42	10	4	1	3

Overordnet set, så er det faktisk et tilfredsstillende resultat, eftersom 87% af de HD-fotograferet collies er HD-fri med enten en A hofte eller B hofte. Og blot 13% af de HD-fotograferet hunde havde en grad af HD. Det er rigtig flot og bestemt den rette vej for racens sundhed, at så stor en procentdel af de HD-fotograferet hunde er HD-fri. Racens gennemsnitlige procentandel over de sidste 10 år er 83% HD-frie og 17% HD. Det er rigtig flotte resultater vi kan være stolte af!

Hofteledsdysplasi er en polygenetisk sygdom, hvor flere gener har betydning for hvor vidt hunden er disponeret for HD, og ligeledes har miljø, overvægt og uhensigtsmæssig motion indvirkning på de negativt disponerede hunde. At opnå 100% HD frie hunde med en polygenetisk sygdom ville være næste umuligt, men jeg synes resultatet her vidner om, at vi har en høj kvalitet, som vi skal passe godt på! Og husk på, at det er udelukkende de hunde som er HD fotograferet, som vi har kendskab til, derfor skal der ikke stilles lighedstegn med at racen er 87% HD frie hunde!

Dykker man nærmere ned i tallene er det dog utrolig trist at se, hvordan andelen af E-hofte er tiltagende igen i år. De sidste 10 år har der enten blot figureret en enkelt E hofte eller endda 0.

Der er ingen der ønsker dette for racen, og vi må derfor anstrenge os, og tage disse resultater til efterretning.

Der har i de seneste år været meget debat om aflæsningerne af HD-billeder, samt tildelte HD-statusser. I et mødereferat fra Nordisk Kennel Union, fremgår det at DKK har informeret om den diskussion der forsat foregår om det øget antal HD resultater med C status og nedgangen i HD resultater med A status. Her fremgår det af referatet at denne øgning angiveligt ikke skulle være genetisk forårsaget, men der snarere skulle være tale om miljø. Herunder den teknologiske udvikling som skulle muliggøre at opdage flere tilfælde af HD. Lignende diskussioner beretter SKK og NKK også om, derfor beslutter NKU at de gerne vil have opklaret formål og begrænsninger af HD screening sammen med NKUs HD panel. Der skulle angiveligt være blevet nedsat en arbejdsgruppe, som i samarbejde med NKUs HD panel vil undersøge sagen nærmere. Tilbage i 2019 blev det muligt at uploade digitale HD-billeder og sende direkte til bedømmelse hos KU SUND. Er det måske her vi har bemærket en ændring?

Ser vi på racens udvikling gennem HD-indekset, så er gennemsnits HD-indekset for de nuværende individer vi har over 100, hvilket vidner om en positiv udvikling, sammenholdt med racens forgængere, som har en HD-indeks lavere end 100. HD-indekset kan også fortælle om udviklingen i racen.

I mange år har skrivelserne kun omhandlet HD. Jeg vil ikke konkret begynde at gå i nærmere detaljer med albue dysplasi, AD, men jeg har bemærket at der de seneste år er større og større interesse for AD fotografering af vores hunde. Jeg vil altid være fortalende for at gøre tingene af frivillighedens vej, og der skal her fra Sundheds-/Etisk udvalg sendes et "Well Done" til de opdrættere og hundeejere, som også lader deres hundes albuer fotograferes. Man kan selvfølgelig stille spørgsmål ved, hvor omfattende AD er i racen? Ser vi til vores naboland, Finland, hvor AD-fotografering går hånd i hånd med HD-fotografering, så er forekomsten relativ lille hos dem. Hele 364 hunde blev HD/AD fotograferet i Finland og 95% af hundene var AD-fri, og blot 5% af de AD-fotograferet collies havde en grad af AD 1-3. Jeg synes det kunne være meget interessant, om der ville tegne sig samme billede i Danmark, hvis vi AD-fotograferet i samme omfang?

Korthåret Collies HD-resultater 2023

Der er i 2023 blevet HD-fotograferet 3 korthåret collies. Alle med HD-resultatet A.

Over de sidste 10 år, er alle de korthåret collies der er blevet HD-fotograferet HD-fri.

Øjenlignings resultater for 2023

Denne gennemgang af øjenligningsresultater omfatter 69 øjenligninger fra 2023.

Der bliver ikke sorteret eller taget højde for, om nogle af disse hunde er øjenlignst tidligere, eller om det er importeret hunde, som dermed kommer til at indgå i årets rapporten.

Derfor skal dette tal hellere ikke sammenlignes med antallet af colliehvalpe født i 2023, dette skal jeg dog nok vende tilbage til.

Der er som nævnt øjenlignst 69 hunde i året 2023.

Samme hund kan godt have flere diagnoser, derfor kan antallet af diagnoser ikke liggessammen, til det samlede antal øjenligninger. Diagnoserne på hundene fordeler sig om følgende:

Øjenlignings diagnoser 2023 hos collies:

Diagnose	Antal
Intet Påvist	31
Collie Eye Anomaly (CEA): CRD (CH)	26
Colobom	1
Distichiasis/Ektopiske Cillier	4
Pers. Pupilmembran (PPM)	13
Retinal Degeneration (PRA)	0
Retinal Dysplasi (RD)	0
Cornea Dystrofi	1
Andet medfødt	1

Jo, den er god nok, der er ikke byttet om på tallene. Det er utrolig tilfredsstillende at kunne præsentere øjenligningsresultaterne for 2023, hvor andelen af collies med diagnosen "Intet Påvist" overstiger andelen af collies med "CEA Påvist". Gennem de sidste 10 år har dette ikke forekommet, og jeg betragter dette som værende lidt af en sensation! Sådanne resultater er værd at fejre!

Diagnosen "Colobom" blev der kun fundet et tilfælde af i 2023, og når jeg skriver fundet, er det faktisk fordi dette er en hund som er blevet øjenlignst i sin voksen alder, og ikke et fund ved 8-ugers øjenligningen. Dette giver anledning til at rejse et spørgsmål til opdrætterne, om vi også bør øjenlignse vores voksne avlshunde, inden at de går i avl? Flere af diagnoserne i ECVO attesten kan alderen have en indflydelse, hvor både en øjenligning som 8-ugers hvalp og "voksen" hund på 1 år kan bringe opdrætterne vigtig viden om øjenstatussen på vores avlshunde.

Diagnoserne med Distichiasis/Ektopiske Cillier forekommer ofte som enkeltstående tilfælde i et kuld. Forekomsten har varieret gennem årene og er tilsyneladende svær at slippe helt af med i vores population af collies. Stort set alle opdrættere har stiftet bekendtskab med den diagnose.

For diagnosen Pers. Pupilmembran er forekomsten stigende i forhold til tidligere år. Ofte får flere i kullet tildelt diagnosen, og derfor vil tallet svinge meget op og ned. Det fremgår af ECVO attesterne at hundene tildeles forskellige statusser. Enten mistænkt eller påvist, jeg kan være i tvivl om dyrlægerne er enige om hvordan diagnosen skal tildeles korrekt? Eftersom PPM og dermed trådene kan aftage i alderen 6-8 uger, vil det være en fordel at øjenlignse disse hvalpe igen efter 3 måneder for at undersøge om der skulle være tråde tilbage, for at kunne tildele den endelige status. Dermed er jeg faktisk i tvivl om statussen PPM Påvist ved en 7-8 uger gammel hvalp er korrekt? Da de blot skal noteres som mistænkt. Lad mig følge op på dette i et kommende nyhedsbrev.

Diagnoserne retinal degeneration (PRA) og retinal dysplasi (RD) er der ikke blevet fundet 2023.

Cornea Dystrofi er yderst sjældent på listen over diagnoser på hundeweb hos collies, enkelte hunde har få tildelt denne diagnose gennem årene. En enkelt importhund har fået tildelt denne diagnose i 2023.

Andet medført er en kategori for sig, og gennem årene kan der forekomme mange forskellige diagnoser. I dette tilfælde for 2023 er der tale om Persistent Hyaloid Artery/PHA.

Overordnet set er øjenlysningsresultaterne for 2023 absolut tilfredsstillende, og endnu engang vil jeg gerne fremhæve, andelen af hunde som har fået intet påvist ved øjenlysningen nu overgår andelen af collies med diagnosen CEA! Det bliver spændende at følge de kommende års øjenlysningsresultater, om forekomsten af CEA er aftagende og dermed også forekomsten af colobom og evt. nethindeløsning, som går hånd i hånd med CEA.

I starten af afsnittet om øjenlysningsresultater gjorde jeg opmærksom på, at jeg ville vende tilbage til øjenlysningerne af vores hvalpekuld. Overordnet set, så er DKK opdrætterne, som er medlem af Dansk Collie Klub rigtig gode til at få øjenlyst deres hvalpekuld. Desværre er der enkelte opdrættere som vælger enten kun delvist at få øjenlyst enkelte hvalpe i kullet, eller faktisk slet ikke øjenlyse hele kullet. Det er intet krav, for at hvalpene kan stambogsføres. Hvalpene kan derfor sagtens sælges uden at være øjenlyst. SEU kan kun opfordre opdrætterne til at få øjenlyse hele hvalpekullet. Det giver ingen mening at hvalpenes forældre skal efterleve avlskrav om HD-fotografering og øjenlysning, og så ingen interesse have for forældrenes afkom.

Breeders Choice

Breeders Choice var et nyt tiltag, som der blev afprøvet for første gang i oktober 2023.

Dette skulle have været de afsluttende ord i årets sundhedsrapport, men er allerede blevet udgivet. Men eftersom vi i disse digitale versioner ikke er begrænset, vil jeg tillade mig at indsætte referatet her.

"En særdeles regnfuld søndag i oktober kunne Sundheds Etisk Udvalg, SEU, byde en herlig forsamling af engageret og nysgerrige opdrættere velkommen til klubbens første "Breeders Chioce" møde.

Breeders Chioce møderne er et helt nyt koncept, som skulle afprøves.

Klubbens opdrættere har ved disse møder mulighed for at dele erfaringer og sparre med andre colliekollegaer, men også have en afslappet og hyggelig dag sammen.

Derfor startet dagens arrangement med en frokost, hvor der blev snakket på kryds og tværs.

Og da forsamlingen rigtig havde fået snakket sig varme tog vi hul på dagens dagsorden.

Emnet for dette års Breeders Chioce møde var: Reproduktion, fødsler og fertilitet.

Netop dette emne har stor betydning for vores registreringstal for danskopdrættet collies.

Antallet af danskopdrættet colliehvalpe har været støt faldende i flere år. Dette har været til stor debat blandt både mange hvalpekøbere, medlemmer, opdrættere og ikke mindst SEU.

Dette er et stort emne, som indeholder rigtig mange spørgsmål, som SEU ikke kunne komme nærmere end gisninger på baggrund af de data som er tilgængelig på Dansk Kennel Klubs hundeweb. Derfor havde netop sådanne et møde enorm relevans, og har nu givet SEU masser af stof til eftertanke og mulighed for at reflektere og kunne arbejde videre.

Hvis jeg skulle beskrive dette møde med blot en sætning, så ville jeg sige; The time has changed.

At skulle koge dette særdeles berigende og hyggelige møde ned til denne artikel, er noget af en udfordring, men jeg kan sige så mange, at kære hvalpekøbere, I skulle bare vide hvor meget tid, energi, arbejde, beslutninger, viden, økonomi og størst af alt kærlighed, der ligger forud for at I i dag kan sidde med en herlig colliehvalp ved jeres side. Nye opdrættere mærker ikke årenes forandringer på samme måde, som opdrættere med et jubilæum eller to på bagsmækken. Tiderne har simpelthen skiftet.

Rammerne for danske collie opdrættere i dag, har med tiden ændret sig og den lovgivning som opdrætterne er omfattet af påvirker registreringstallet. Ligeledes ser hverdagen for mange opdrættere også anderledes ud i dag, særligt i forhold til arbejds- og familieliv. Hverdagen skal harmoneres med opdrætters hundehold. Dansk opdrættet collies med DKK stambog efterlever avlskrav fast sat for at sikre og højne hundenes fysiske sundhed. Stambogen indeholder derfor hundens sundhedshistorik og resultater gennem mange generationer. Den afspejler alt sammen det arbejde og den indsats en opdrætter har lagt i sin kommende generation af collie hvalpe. En tryghed og garanti til hvalpekøberen.

I dag har opdrættere mange nye teknologier og redskaber til rådighed, hvor man kan stille spørgsmålstejn ved dens naturlighed. Trods mange års erfaring følger mange opdrættere med i udviklingen og holder sig ajour med den nyeste viden. Viden som brugs i samspil og bestemt ikke erstatter de mange års erfaring der ligger i et mange årigt opdræt. Langt hen af vejen formår vores collie stadig at reproducere sig naturligt og føde naturligt. Anvendelsen af fx progesteron målinger og andre tests, bruges i et samspil med den erfaring som opdrætterne har, så den naturlige reproduktions adfærd beholdes hos vores avlsdyr.

Der har ud fra data fra Dansk Kennel Klubs hundeweb været bekymringer for at inseminationer med frisk sæd skyldes at tæverne angiveligt skulle være for snævre til at parre af hanhunden, og dermed en større risiko for kejsersnit, da dette også skulle besværlig gøre en naturlig fødsel. Dette blev dog manet i jorden efter som mange opdrættere har prøvet at anvende insemineringer og stadig formår tæven at føde naturligt, og omvendt at tæven har været parret naturligt, og dette til trods havde akut behov for kejsersnit.

Anvendelsen af insemination og kejsersnit rækker langt ud over, at der skulle foreligge så racespecifik et reproduktions problem, som at tæverne simpelthen er for snævre. Dog skal det ikke fornægtes at problemstillingen kan forekomme, men skulle dette være tilfældet så har man som opdrætter handlet imod god etik og opdræt med omtanke og omhu. Det er opdrætternes erfaring at langt de fleste collie tæver har en sund og naturlig adfærd når det kommer til fødsler og pleje af deres hvalpe. De komplikationer som skulle opstå, har været komplikationer, som opdrættere naturligt vil møde gennem mange års opdræt, fordi det er levende væsner vi har med at gøre.

I dag har SEU kun overblikket over de hvalpe som bliver født, fordi der er ingen krav om registrering af parringer og kommende hvalpeplaner. Derfor kender SEU ikke omfanget af de tæver der skulle gå tomme og om racen reelt skulle have et fertilitetsproblem. Det anslået at ca. 70% af alle parret/insemineret tæver bliver drægtige, de øvrige 30% går tomme, dette til trods for alle forhold er i orden. For at SEU kunne få et overblik over hvor collie ligger i forhold til denne viden, blev det foreslået at opdrættere kunne indsende oplysninger om foretaget parringer. Dette var der opbakning til, og derfor vil SEU arbejde frem mod, at fra 2024 vil kunne indsendes foretaget parringer, således denne viden kan indgå i den årlige beretning om registreringstal og reproduktion, og dermed over årene fået et indblik i fertiliteten hos vores collies.

Afslutningsvis vil SEU takke for en fantastisk dag med masser af godt humør, sparring og vidensdeling. Tak for opbakningen fra de engageret opdrættere, som deltog ved mødet, samt blomster og kort. Det er SEUs ønske at gentage Breeders Choice møderne og vil på vegne af både SEU og de deltagende opdrættere håbe at flere opdrættere vil støtte op om arrangementet. "

Afrunding

Overstående er en ny måde at videreformidle sundhedsresultaterne fra hundeweb.dk på.

Det ville være glædeligt om klubbens medlemmer og opdrættere kunne tilkendegive, om dette er et format som er brugbart, eller om vi skal have gentænke formidlingen af sundhedsresultater.

Alle disse data er selvfølgelig tilgængelig for alle DKK-medlemmer og jeg vil også stille spørgsmålstegn ved om disse årsrapporter har sin relevans? Er det brugbart eller bare fyld?

Det kunne være interessant til udvide disse årsrapporter med en række afsnit og punkter.

Det kunne være interessant at vide hvor mange tæver der går tomme.

Dette er potentielle hvalpe "vi går glip af", som er interessant i det omfang, at vi har et registreringstal i fri fald. Det ville være interessant at vide om vi kunne have haft flere hvalpe om året.

SEU er blot interesseret i om tæven er gået tom, og om der evt. er undersøgt en årsag.

Dette kunne hjælpe med at tegne et billede af, om vores opdrættere reelt forsøger at sætte flere hvalpe i verden eller om vi blot er på vores "maksimale" for hvor mange hvalpekuld der bliver født.

SEU vil derfor i 2024 gerne høre fra opdrættere der har forsøgt at få deres tæve drægtig uden held.

Vi ønsker ikke oplysninger om de konkrete hunde, og vil kun inddrage hvor mange tæver der ikke er blevet drægtige.

Et andet punkt som kunne være interessant at inddrage kunne være DNA-test.

Flere opdrættere anvender DNA-test i deres opdræt.

SEU ansøgte om mulighed for registrering af disse DNA-test i Dansk Kennel Klub system, hundeweb.

Særligt MDR1 ville have været interessant at kunne få registeret på hundeweb.

Desværre afstod DKK dette ønske og derfor er denne viden svær at dele med andre.

Vil dette være en ønske fra opdrættere og medlemmers side, at SEU administrere en database med disse oplysninger gennem vores egen hjemmeside for medlemmer af DCK?

DNA-test er et værktøj og ikke et mål i sig selv!

Jeg vil endnu engang opfordre til at deltage på klubbens sundhedsseminar d. 19 oktober 2024 om "Genetisk diversitet i avlen og DogsGlobal" i Odense. Jeg håber emnet vil berige klubbens medlemmer med spændende viden og give anledning til refleksioner om racens fremtid.

Invitationen til seminaret er at finde på klubbens hjemmeside.

Hvad med Breeders Choice?

Jeg vil også med glæde byde velkommen til et Breeders Choice møde.

Alle de praktiske detaljer vil der selvfølgelig komme nærmere information om senere.

Der har været mange ideer inde og vende på tegnebrættet, og ligeledes lagt en føler ud hos opdrætterne.

Alle emner som har været oppe og vende ender ved det samme spørgsmål, hvordan ser racens fremtid ud?

Derfor vil jeg gerne inviterer klubbens opdrættere til en snak om en racespecifik avlsstrategi for collies, også kaldet RAS. Det kan måske lyde voldsomt, strikt og rigid, men lad mig præsentere tanker og baggrunden for dette. Formålet med RAS er overordnet at avlen indenfor racen arbejder mod de samme mål, og at opdrætterne tager ansvar for racen. I første omgang vil jeg betragte dette som en mulighed for, at opdrætterne kan få en snak om racen og i særdeleshed racens fremtid. Arbejdet med RAS kan være med til at give et overblik over racen. I RAS gennemarbejdes racens population, sundhed, adfærd og mentalitet, eksteriør og evt. nogle fælles udarbejdet anbefalinger til klubbens opdrættere.

Jeg tror i særdeleshed at vi skal tage ansvar for racens fremtid. Der er stor fokus på sund hundeavl, og som DKKs formand Jørgen Hindse skrev i bladet Hunden, så skal vi gøre alt, hvad vi kan, for at være forreste i processen for at undgå at komme halsende bagefter, når løbet er mere eller mindre kørt.

Dansk Collie Klub vedtog på generalforsamlingen i 2004 en række etiske anbefalinger, som efterfølgende er blevet revideret i henholdsvis 2005 og 2007. Siden er de ikke blevet revideret. Derudover er der blevet lavet en række såkaldte "håndslag", dels om øjenlysning af hvalpe og dels om HD-fotografering af collies. Desværre fremgår ingen af disse aftaler tydeligt, og ønsker man fælles retningslinjer, delmål og mål, så kan det være fornuftigt at skrive ned, så det fremgår tydeligt for alle. Ved at udarbejde nogle fælles del mål, vil det også være muligt løbende over fx en 5 årige periode at reviderer og se på hvor langt vi er kommet med vores avlsarbejde. Det er klubben der i samarbejde med opdrætterne tager ansvar for racen. Resultaterne bliver konkrete, kan analyseres, debatteres og evalueres.

Endnu engang vil jeg gerne modtage feedback på dette format, indhold og håber at klubbens medlemmer og opdrættere vil bakke op om nye ideer og arrangementer.

De bedste hilsner

Anne

SEU, Dansk Collie Klub

Tabeller over en 10 årige periode

Fødsler, Kuld og Hvalpe 2013-2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Antal hvalpe total	87	103	118	87	114	150	96	170	93	136	161
Antal Kuld født	17	20	25	20	22	30	17	32	25	27	27
Parring Naturlig	11	15	17	14	16	24	14	25	22	24	24
Inserminering	6	9	8	5	6	6	3	7	3	3	3
Fødsel naturlig	14	17	21	16	20	26	16	28	20	23	23
Fødsel kejsersnit	3	6	4	4	3	4	1	4	5	4	4
Kuld gennemsnits størrelse	5	4	5	4	5	5	6	5	4	5	6
Mindste kuld	1	1	1	1	2	1	3	1	1	1	1
Største kuld	9	8	8	9	10	9	9	9	8	9	10

HD resultater 2013-2023

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	Gennemsnit
A	42	21	33	34	39	34	50	38	35	34	93	41
B	10	7	9	4	16	8	6	5	3	6	12	8
C	4	8	2	5	7	3	7	0	5	1	2	4
D	1	6	3	9	3	3	5	2	4	4	0	4
E	3	4	0	1	1	1	1	0	1	1	3	1
Total	60	46	47	53	66	49	69	45	48	46	110	
HD fri	87	61	89	72	83	86	81	96	79	87	95	83
HD	13	39	11	28	17	14	19	4	21	13	5	17

Fødselsår og HD-fotografering 2013-2023

Fødselsår	Antal fødte hvalpe	Ukendt HD-status	Heraf HD Foto	Procent
2013	161	128	33	20%
2014	136	98	38	28%
2015	93	64	29	31%
2016	170	117	53	31%
2017	96	64	32	33%
2018	150	103	47	31%
2019	114	82	32	28%
2020	87	58	29	33%
2021	118	80	38	32%
2022	103	74	29	28%
2023	87	77	10	11%

Øjenlignings resultater 2013-2023

Diagnose	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Intet Påvist	31	33	24	17	46	36	33	58	19	44	36
Collie Eye Anomaly (CEA): CRD (CH)	26	62	79	56	52	57	59	62	49	59	87
Colobom Påvist	1	2	5	5	2	2	2	2	1	5	5
Distichiasis/Ektopiske Cillier	4	6	6	7	7	3	4	11	2	8	15
Pers. Pupilmembran (PPM)	13	13	3	5	18	12	7	7	1	11	10
Retinal Degeneration (PRA)	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Retinal Dysplasi (RD)	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Cornea Dystrofi	1	0	1	0	0	2	0	0	1	0	2
Andet medfødt	1	3	1	0	1	0	1	0	2	2	0
Totale øjenligninger	69	101	106	75	109	96	96	135	72	114	132

